

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Анелия Брѐмбарова

относно дисертационния труд на Милен Иванов Шипчанов на тема *“Педагогическа медиация с персонален компютър в чуждоезиковото обучение /самостоятелна работа и контрол/”* за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по научна специалност 05.07.03. Методика на обучението по френски език

Депозираният материал от Милен Иванов Шипчанов е в обем от 204 стр. Структуриран е както следва: въведение, първа глава - ЦЕЛ, ЗАДАЧИ, ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА НА ИЗСЛЕДВАНЕТО, втора глава - КРИТИЧЕСКИ ЛИТЕРАТУРЕН ПРЕГЛЕД НА ПУБЛИКАЦИИТЕ ПО ТЕМАТА, трета глава - АНАЛИЗ НА ЕКСПЕРИМЕНТ И АНКЕТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА КОМПЮТЪРНАТА ТЕХНИКА В ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ, четвърта глава - ПРАКТИЧЕСКИ РАЗРАБОТКИ И МОДЕЛИРАНЕ НА ПРОГРАМНО ОСИГУРЯВАНЕ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС, заключение, литература, приложения.

Във въведението е направен кратък преглед на приложението на техническите средства в учебния процес по чуждоезиковото обучение, като авторът се спира на предимствата, които те дават като визуализация и аудиране при липсата на ясна концепция, предварителна подготовка, цели и принципи при изготвяне на педагогическата документация. Формулирани са и въпросите, на които авторът се ангажира да даде отговор, а именно:

- Какви са предимствата на електронни технологии от методическа гледна точка на чуждоезиковото обучение, за да отговорят на новите изисквания в съвременното ЧЕО?

- Какви принципи трябва да се спазват при подготовката и прилагането на компютъра в ЧЕО?

- Как да се съчетаят ефективно електронните технологии с останалите традиционни технически учебни средства и по този начин да допринесат за повишаване качеството на обучението?

Обектът и предметът на разработката са стриктно определени.

Целта на изследването е добре формулирана, но с твърде пространни предварителни разяснения, които повтарят отчасти съображенията от въведението. Задачите са тясно обвързани с целта. Изведени са две хипотези, онагледени с графичен материал. Описана е и двуетапната организация на изследването, както и методите и показателите, въз основа на които е извършено.

Анализът на достъпната литература започва с подробно разглеждане на термина „медиация” – изобилие от дефиниции, извлечени от различни източници, с пренебрежими различия помежду им. Авторът подробно и пространно уточнява и значението на термина от дидактическа гледна точка за да достигне до смисъла, в който е залегнал в дисертационния труд. Теоретичните рамки на медиацията в педагогиката са също подложени на задълбочен анализ в исторически план при изричното уточнение, че терминът медиация не е експлицитно използван. Прегледът на основните педагогически течения, с оглед темата и поставените цели, остава твърде подробен, въпреки усилията на автора да бъде съкратен. Подобно е виждането ни относно прегледа на литературата по въпроса за персоналните компютри в обучението и по-конкретно в чуждоезиковото. Авторът отделя специално място за изводите за преимуществата на

компютъра от методическа гледна точка при преподаването на чужд език, извлечени от становищата на различните автори по въпроса. Следва описание и критичен анализ на използваните в ЧЕО компютърни програми – обучаващи, учебно-тренировъчни програми и тестове, моделиращи програми (симулации) компютърни програми като автентични документи (текстообработка и програми за анализ на текстове), лингводидактически игри.

По наше мнение авторът е направил сериозно проучване на литературата по темата, но го е изложил прекалено пространно /над 60 стр. литературен обзор е твърде много/ и бихме желали по-често да може да се прочете неговото лично отношение по третираните проблеми.

Същинската част на дисертацията представлява АНАЛИЗ НА ЕКСПЕРИМЕНТ И АНКЕТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА КОМПЮТЪРНАТА ТЕХНИКА В ЧУЖДООЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ. След кратък увод за необходимостта от въвеждането на новите технологии в обучението, авторът описва проведения експеримент с обучаваните, а именно прилагане на компютърни програми, веб-базирани упражнения, тестове и текстове, последван от анализ от наблюденията и експертните разговори, водещи до съответни заключения, изложени в дисертацията. Следва описание и анализ на двете проведени анкети /2002-2005 и 2011-2012/, онагледени с богат графичен и табличен материал. Интересни са твърде неочакваните изводи, до които достига авторът, а именно, че в съзнанието на обучаваните компютърът не присъства като медиатор, т.е. не измества преподавателя по никакъв начин. Анализът и описанието на втората анкета, също подкрепени с графики и таблици водят до заключението, че обучаваните рядко използват веб-базирани източници извън платформата MOODLE, за да намерят допълнителни упражнения

или текстове по езика, за сметка на търсене на информация при поставени писмени задачи.

След прекалено подробния преглед на използването на новите технологии в областта на обучението по чужди езици, М.Шипчанов се спира на осигуряването с програми на компютризираното ЧЕО и надълго на въпроса за „авторските материали”, т.е. създадени от самите преподаватели за техните собствени нужди, което логично довежда до идеята как да им се помогне да използват възможностите на информатиката като втори медиатор в учебната ситуация по чужд език. Четвъртата глава на дисертацията е посветена именно на развитието на концепция на програмен продукт за ЧЕО и критериите, на които трябва да отговаря. Стъпка по стъпка авторът води към практическото реализиране и приложение на програмата, доказвайки, че компютърът има многобройни полезни функции в ЧЕО. За да илюстрира на места твърде тежките от чисто техническа гледна точка теоретични постановки, авторът предлага обучителен модул по френски език, почиващ на системата Panorama 1 и дава методическото му описание, а всъщност идеи как при създаването на учебници по чужд език да се взема предвид възможността класическата документация да се съчетава с дигитални допълнения за повишаване мотивацията на обучаваните и оптимизация на автономната самостоятелна работа на обучаваните. Със същата цел и представен и набор от интерактивни упражнения по френски език.

В заключението авторът прави редица обобщения и заключава, че поставените в дисертационния труд задачи са изпълнени и целта на изследването е постигната. Приносният момент е изразен чрез подсказаните възможности, които преподавателят може да предостави на обучаваните с цел определяне и подпомагане на стратегията им на учене от

една страна, а от друга да послужат за основа и модел при създаването на учебни комплекти за в бъдеще.

Библиографията с 200 автора е разпределена по една трета за български, френски и английски източници.

В 7-те приложения М.Шипчанов е предоставил необходимите данни за проведените анкети в табличен вид, разгледал е особеностите на работата с възрастни от психологическа гледна точка, отчетел е резултатите от експеримента "Чисто време за мислене – резултат от тест" и е дал описание на изследване на текстове с конкордансър.

В заключение – считаме, че дисертационният труд е коректно структуриран, четивен, богато илюстриран, с налична експериментална част и последващ анализ и очевиден принос в областта на използването на новите технологии в методиката на преподаване на чужд език което е основание да получи положителна оценка и на Милен Шипчанов да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

Подпис:

(доц. д-р Анелия Бръмбарова)

15.02.2013

София

